

โรงพยาบาลสิรินธร
 สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร

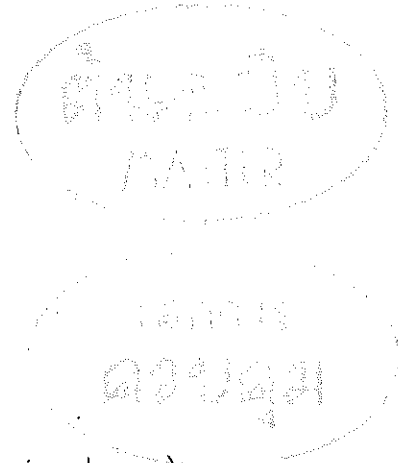

ฉาเนา

วิธีปฏิบัติงาน
 (WORK INSTRUCTION)

เรื่อง

การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก (Perineal care)
 หมายเลขเอกสาร WI-NUR๐๑-GEN๐๒๓:Rev.๐๐ จำนวนหน้าทั้งหมด ๓ หน้า

รายนาม	ตำแหน่ง	ลงนาม	วันที่
ผู้จัดทำ/ผู้รับผิดชอบ	ผู้ปฏิบัติงาน	<i>[Signature]</i>	๑๖ ธ.ค. ๒๕๖๕
ผู้ทบทวน	หัวหน้างาน	<i>[Signature]</i>	๑๖ ธ.ค. ๒๕๖๕
ผู้อนุมัติ	หัวหน้างาน/ฝ่าย/กลุ่มงาน	<i>[Signature]</i>	๑๖ ธ.ค. ๒๕๖๕

วิธีปฏิบัติฉบับนี้ เป็นกรรมสิทธิ์ของโรงพยาบาลสิรินธร

ประวัติการแก้ไข			
แก้ไขครั้งที่	วันที่บังคับใช้	ผู้ขอแก้ไข	รายละเอียดการแก้ไข

	โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร SIRINDHORN HOSPITAL BANGKOK METROPOLITAN		หมายเลขเอกสาร WI-NUR๐๑-GEN๐๒๓
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐ วันที่บังคับใช้ : ๒๐/๑๒/๖๕	หน้า ๑/๓
เรื่อง การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก (Perineal care)			

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ กำจัดกลิ่น และสิ่งคัดหลั่งที่ขับออกมา
- ๑.๒ ลดจำนวนเชื้อแบคทีเรีย ป้องกันการติดเชื้อ
- ๑.๓ ส่งเสริมการหายของแผลบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์
- ๑.๔ ความสุขสบายของผู้ป่วย

๒. ขอบเขต

ผู้ป่วยที่ได้รับการทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก

๓. คำจำกัดความ

การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกเป็นการช่วยเหลือในการรักษาความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกและบริเวณทวารหนัก

๔. อุปกรณ์

- ๔.๑ ชุดทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกปราศจากเชื้อ ประกอบด้วย
 - ๔.๑.๑ ชันน้ำ หรือถ้วยแอสตนเลส ๑ ใบ
 - ๔.๑.๒ สำลี อย่างน้อย ๖ ก้อน
 - ๔.๑.๓ ถุงมือสะอาด ๑ คู่
- ๔.๒ เขย็อน้ำขนาด ๕๐๐ ซีซี บรรจุน้ำสะอาด พร้อมถ้วยแอสตนเลส และน้ำสบู่ หรือ Hibitain solution ๐.๕% ปริมาณ ๑ ซีซี เจือจางด้วย sterile water ๙๙ ซีซี
- ๔.๓ ถุงพลาสติกสำหรับทิ้งสำลีที่ใช้แล้ว
- ๔.๔ ผ้าปิดตา
- ๔.๕ ผ้าขวางเตียงสำหรับคลุมตัว
- ๔.๖ หมอนนอน หรือ แผ่นรองซับ (กรณีผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้สีกตัว)
- ๔.๗ ถาดรองเครื่องมือ
- ๔.๘ กระดาษชำระ

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติ

- ๕.๑ ระบุชื่อผู้ป่วยเพื่อตรวจสอบว่าให้การพยาบาลถูกต้อง
- ๕.๒ ล้างมือให้สะอาด เช็ดมือให้แห้งเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค
- ๕.๓ เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมและนำไปที่โต๊ะข้างเตียง แจ้งให้ผู้ป่วยทราบว่า จะทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์เพื่อให้ผู้ป่วยให้ความร่วมมือ
- ๕.๔ ปิดประตู หรือกั้นม่าน และปิดตา เพื่อป้องกันการเปิดเผยผู้ป่วย และปิดตาเพื่อไม่ให้ผู้ป่วยกระดากอาย
- ๕.๕ จัดให้ผู้ป่วยอยู่ในท่านอนหงายชันเข่า ให้ปลายเท้าและขาแยกออกจากกันเพื่อเปิดบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ให้สะดวกและทำความสะอาดได้ทั่วถึง
- ๕.๖ คลุมผ้าที่ตัวผู้ป่วย ผู้หญิงดึงผ้าถุงขึ้นไปเหนือหัว ผู้ชายดึงกางเกงลงล่าง คลุมผ้าที่บริเวณขาให้มิดชิด ปิดผ้าบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ไว้ก่อนเพื่อป้องกันการเปิดเผยส่วนของร่างกาย

	โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร SIRINDHORN HOSPITAL BANGKOK METROPOLITAN	หมายเลขเอกสาร WI-NUR๐๑-GEN๐๒๓
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐ วันที่บังคับใช้ : ๒๐/๑๒/๖๕

เรื่อง การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก (Perineal care)

๕.๗ ให้ผู้ป่วยยกก้นขึ้นแล้วสอดหมอนนอนเข้าที่ใต้ก้นผู้ป่วยให้ลึกพอสมควร ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่รู้สีกตัวให้ใช้แผ่นรองซัปรองที่ก้นแทน

๕.๘ หยิบถุงพลาสติกเปิดปากถุงให้กว้างนำมาวางที่เตียงใกล้หมอนนอน เพื่อให้สะดวกในการทิ้งสำลีที่ใช้แล้ว

๕.๙ เปิดชุดทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก เทน้ำสบู่ หรือ Hibitain solution ๐.๕%) ลงในขันหรือถาดที่ใส่สำลีพอชุ่ม และแยกสำลี ๑-๒ ชิ้นไว้สำหรับซับแห้ง

๕.๑๐ ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกดังนี้

๕.๑๐.๑ เพศหญิง

๕.๑๐.๑.๑ เปิดผ้าที่คลุมระหว่างขาขึ้น

๕.๑๐.๑.๒ ใส่ถุงมือ เพื่อป้องกันไม่ให้มือสัมผัสกับน้ำคัดหลังซึ่งอาจมีเชื้อโรคปนเปื้อนอยู่

๕.๑๐.๑.๓ เทน้ำราดไปที่ขาหนีบเล็กน้อยอย่างเบามือ ต่อไปราดน้ำเบาๆ ลงไปที่หัวเข่าให้ทั่วอวัยวะสืบพันธุ์เพื่อให้ผู้ป่วยรู้สึกตัว และให้อวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกเปียก

๕.๑๐.๑.๔ หยิบสำลีชุบน้ำสบู่ หรือน้ำยาบดพอมาดเช็ดบริเวณดังต่อไปนี้ เพื่อให้การเช็ดกำจัดสิ่งสกปรกออกได้ง่าย

สำลีก้อนที่ ๑ เช็ดบริเวณหัวเข่าจากซ้ายไปขวาแล้วทิ้งสำลีลงในถุงกระดาษ

สำลีก้อนที่ ๒ , ๓ เช็ดแคมใหญ่ด้านไกลตัวก่อน ๑ ก้อน และใกล้ตัว ๑ ก้อน

โดยเช็ดจากด้านบนลงด้านล่าง การเช็ดดังนี้จะช่วยป้องกันมิให้เชื้อโรคจากทวารหนัก เข้าสู่บริเวณปากช่องคลอด และรูเปิดของท่อปัสสาวะ

สำลีก้อนที่ ๔ , ๕ เช็ดแคมเล็กด้านไกลตัว และใกล้ตัวบริเวณละ ๑ ก้อน จากด้านบนลงล่าง

สำลีก้อนที่ ๖ เช็ดตรงกลางจนถึงทวารหนัก

๕.๑๐.๑.๕ สำลีทุกก้อนเมื่อเช็ดเสร็จให้ทิ้งลงในถุงกระดาษ เทน้ำสบู่หรือน้ำยาที่เหลือลงบนอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกสิ่งสกปรก หรือสิ่งคัดหลั่งต่างๆ จะถูกชะล้างลงไปนอนหมอนนอนสะอาด

๕.๑๐.๒ เพศชาย

๕.๑๐.๒.๑ เปิดมวมผ้าที่คลุมระหว่างขาขึ้น

๕.๑๐.๒.๒ ใส่ถุงมือเพื่อป้องกันไม่ให้มือไปสัมผัสกับน้ำคัดหลัง ซึ่งอาจจะมีเชื้อโรคปนเปื้อนอยู่ เทน้ำราดลงไปที่ขาหนีบเล็กน้อยอย่างเบามือ ต่อไปราดน้ำให้ทั่วอวัยวะสืบพันธุ์

๕.๑๐.๒.๓ ใช้มือซ้ายข้างที่ไม่ถนัดจับองคชาติตั้งขึ้น มือขวารูดหนังหุ้มปลายให้เปิดออก หยิบสำลีชุบน้ำสบู่ หรือน้ำยาในขันบดพอมาด ๑ ทำความสะอาดรูเปิดท่อปัสสาวะโดยเช็ดจากรูเปิดวน รอบองคชาติไปทางเดียวจนถึงโคนองคชาติ (เป็นการเช็ดจากบริเวณที่มีการเปื้อนน้อย ไปหาส่วนที่เปื้อนหรือสกปรกมาก เพื่อป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่รูท่อปัสสาวะ) จากนั้นทิ้งสำลีลงในถุงพลาสติก ทำซ้ำจนสะอาด

๕.๑๐.๒.๔ ใช้สำลีแห้งซับส่วนปลายให้แห้ง แล้วดึงหนังหุ้มปลายองคชาติกลับมาปิด

เหมือนเดิม

	โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร SIRINDHORN HOSPITAL BANGKOK METROPOLITAN	หมายเลขเอกสาร WI-NUR๐๑-GEN๐๒๓
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐ วันที่บังคับใช้ : ๒๐/๑๒/๖๕
เรื่อง การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก (Perineal care)		

๕.๑๐.๒.๕ สำลีปิดหมวด ๆ เช็ดทำความสะอาดบริเวณลูกอัมตะแล้วเช็ดผิวหนังข้างใต้ลูกอัมตะจนถึงทวารหนักให้สะอาด (ถ้าสกปรกมากเช่น เป็นอนุจาระต้องใช้สำลีชุบน้ำเช็ดอนุจาระออกให้หมดก่อนแล้วจึงจะใช้สำลีชุบน้ำสบูทำความสะอาด)

๕.๑๐.๒.๖ เทน้ำสบู่หรือน้ำยาที่เหลือในขันลงบนอวัยวะสืบพันธุ์เพื่อชำระล้างอีกครั้งเพื่อให้สะอาด ช่วยป้องกันและลดการติดเชื้อในการทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก

๕.๑๑ ชับบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกให้แห้งด้วยกระดาษชำระจากด้านบนลงล่าง เพื่อให้รู้สึกสบายไม่รำคาญจากความเปียกชื้น และลดการระคายเคือง

๕.๑๒ เลื่อนหมอนนอนออกให้ผู้ป่วยนอนตะแคง ทำความสะอาดบริเวณทวารหนักและแก้มก้มทั้งสองข้างแล้วใช้กระดาษชำระซับให้แห้ง

๕.๑๓ จัดทำให้อนหงาย เอาผ้าปิดตาออก นุ่งกางเกงให้เรียบร้อยแล้วจัดให้อนในท่าที่สบาย

๕.๑๔ นำของเครื่องใช้ไปทำความสะอาดและเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

๕.๑๕ บันทึกความผิดปกติที่สังเกตได้ขณะทำความสะอาดลงในแบบบันทึกทางการแพทย์

ข้อควรระวัง

- ประเมินสภาพผู้ป่วยและผิวหนังของผู้ป่วย ข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว ประวัติการแพ้ยา ลักษณะแผลและอาการผิดปกติที่พบเห็นก่อนทำหัตถการ หากพบความผิดปกติให้บันทึกและรายงานแพทย์
- ไม่วิจารณ์เปรียบเทียบเรื่องอวัยวะเพศกับผู้ป่วยอื่น

๖. เอกสารอ้างอิง

๖.๑ การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก-งานบริการพยาบาล. (๒๕๖๒).

สืบค้น ๑๒ ก.พ. ๒๕๖๓. จาก: <http://www.nurse.kku.ac.th> > index.php > download > category

๖.๒ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. การดูแลผู้ป่วยเรื้อรังและการจัดการ:

การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์. (มปป). สืบค้น ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓,

จาก <http://hp.anamai.moph.go.th> > soongwai > hhc > statics > hhc๗ > hhc๗๐๔

๖.๓ จินณภัทร ช่างมุกตาม, สุพรรณภา ตราทอง และจิรภา มิ่งแมน. (๒๕๕๔). การเปรียบเทียบผลการ

ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ในผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะระหว่างการใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ

กับน้ำสบู่ หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรม โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี. ใน

กฤชณา สอนถม, ลีต้า อาษาวิเศษ, นิตยา ยุตวัน และธีรภรณ์ สาครเจริญ. ชนิดและประสิทธิภาพของ

น้ำยาทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์เพศหญิง: การทบทวนวรรณกรรม

อย่างเป็นระบบ. (๒๕๖๒). สืบค้น ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓, จาก <http://www.tci-thaijo.org>

index.php > bcnsf > article > download